

SYNTEZA DIECEZJALNA (DIECEZJA TARNOWSKA)

konsultacji Synodu Biskupów 2021-2023

Synod Biskupów (2021-2023) i V Synod Diecezji Tarnowskiej

Konsultacje diecezjalne w ramach Synodu Biskupów (2021-2023) decyzją Biskupa Tarnowskiego, zostały włączone w trwający V Synod Diecezji Tarnowskiej¹. Wnioski wypracowane w okresie przygotowawczym i okresie głównym V SDT znajdują więc odzwierciedlenie w poniższych odpowiedziach na 10 kwestii watykańskich. W pokorze słuchania Ducha Świętego, od samego początku zwołania V SDT, diecezjalne prace synodalne były intuicyjnie ukierunkowane zgodnie z założeniami i kierunkami, które dzisiaj odnajdujemy wyrażone *explicite* m. in. w *Vademecum Synodu o synodalności, Dokumentie Przygotowawczym XVI Zwyczajnego Ogólnego Synodu Biskupów* oraz dokumencie Międzynarodowej Komisji Teologicznej *Synodalność w życiu i misji Kościoła*. Rozpoczynając swoje prace V SDT opierał się na aktualnych przepisach prawa kanonicznego, *Instrukcji o Synodach diecezjalnych z 19 marca 1997 roku*, inspiracjach papieża Franciszka zawartych w przemówieniu „*Synodalność*” *konstytutywnym wymiarem Kościoła* oraz innych dokumentach i tekstach rozwijających ideę synodowania. Włączenie więc diecezjalnego etapu Synodu Biskupów (2021-2023) w trwające już prace V SDT jest w pełni uzasadnione i stanowi jego ukoronowanie i autentyczną syntezę nie tylko wniosków synodalnych, lecz nade wszystko wszelkich działań synodalnych ukazujących piękno wspólnoty Kościoła, która zgodnie z hasłem V SDT, ma być na wzór Chrystusa². Integralną częścią poniższej syntezy z konsultacji Synodu Biskupów (2021-2023) jest więc ukazanie w tym wstępie synodalności Kościoła tarnowskiego w ramach całego V SDT.

14 grudnia 2016 Biskup Tarnowski zwołał V Synod Diecezji Tarnowskiej³, rozpoczynając jego okres przygotowawczy. Przewodniczącym Komisji Przygotowawczej został Biskup Leszek Leszkiewicz, Biskup pomocniczy Diecezji Tarnowskiej. Był to czas intensywnych konsultacji diecezjalnych, zbierania opinii, głosów, sugestii, czym szczegółowo powinien zająć się V SDT. Komisja przygotowawcza podzielona na Zespoły przygotowała w oparciu o wyniki tej konsultacji Dokument Końcowy Okresu Przygotowawczego, który był punktem wyjścia dla prac Synodalnych Komisji Tematycznych. Członkowie Komisji ponadto udali się do wszystkich dekanatów w diecezji, aby poprzez spotkania dla przyszłych zespołów synodalnych, przygotować całą

¹ Por. Biskup Tarnowski Andrzej Jeź, *Komunikat Biskupa Tarnowskiego na Niedzielę Synodalną – 17 października 2021*, (red.) Ks. Piotr Cebula, *Biuletyn V Synodu Diecezji Tarnowskiej*, 3(2021), s. 15n.

² Por. Biskup Tarnowski Andrzej Jeź, „*Kościół na wzór Chrystusa*”. *List pasterski Biskupa Tarnowskiego zapowiadający V Synod Diecezji Tarnowskiej* [w:] (red.) Ks. A. Dudek, Ks. P. Cebula, *Biuletyn V Synodu Diecezji Tarnowskiej*, 1(2017), s. 5-11.

³ *Kalendarium okresu przygotowawczego V Synodu Diecezji Tarnowskiej* [w:] (red.) Ks. A. Dudek, Ks. P. Cebula *Biuletyn V Synodu Diecezji Tarnowskiej*, 2(2019), s. 103.

diecezję do prac w okresie głównym V SDT. W ramach dekanatów odbyły się także spotkania dla kapłanów, których celem było wyjaśnienie, czym jest Synod oraz przedstawienie planu działań w jego ramach. W okresie przygotowawczym opracowano także modlitwę w intencji V SDT (wersja dłuższa i krótsza), hymn synodalny, logo synodu, regulaminy synodalne, stronę internetową, profile w mediach społecznościowych. Był to także okres w pełni synodalny, ponieważ nie koncentrowano się tylko na dokumentach, lecz rozwijano zasady synodalności. Przykładowo Zespół ds. Rodziny rozwijał wtedy ideę współpracy wszystkich wspólnot o charyzmie małżeńskim i rodzinnym, promując ją pod hasłem „Rodzina Wspólnot” m. in. na Diecezjalnym Świątce Rodziny w Starym Sączu i wydając informatory, które podczas wizyty duszpasterskiej trafiły do każdej rodziny w diecezji. W okresie synodalnym poświęconym rodzinie emitowany był ponadto cykl audycji w radiu RDN Małopolska i RDN Nowy Sącz prezentujący wszelkie wspólnoty o charyzmie rodzinnym działające w diecezji. Poprzez kanały diecezjalnej młodzieżowej telewizji Synaj.tv były publikowane także adwentowe rekolekcje synodalne dla rodzin, filmy o każdej wspólnotce dla małżeństw i rodzin działającej w diecezji, spoty ukazujące ideę synodowania i zachęcające do uzupełniania ankiet synodalnych w tym ankiety bezpośrednio odpowiadające na konsultacje w ramach Synodu Biskupów (2021-2023).

Okres V główny SDT, który rozpoczął się 21 kwietnia 2018 r. od uroczystej Inauguracji w Katedrze, to czas prac synodalnych *par excellence*. Papież Franciszek udzielił pasterskiego błogosławieństwa na te prace odpowiadając tym samym na prośbę Biskupa Tarnowskiego w telegramie do Ojca Świętego z 23 stycznia 2018 r.: „Z synowskim oddaniem pragniemy zatem prosić Waszą Świątobliwość o Apostolskie błogosławieństwo na czas trwania V Synodu Diecezji Tarnowskiej, zapewniając o jedności z Rzymem i o modlitwie za posługę Waszej Świątobliwości dla dobra Kościoła”⁴. Słowa Apostolskiego błogosławieństwa podkreślały cele synodowania: „[...] oczekiwana odnowa pogłębi więzy jedności między pasterzami diecezji a kapłanami i wiernymi, umocni rodziny, uaktywni życie parafii i upowszechni dzieło ewangelizacji. Niech utwierdzi wszystkich w duchu wiary, obudzi pragnienie dążenia do świętości i ożywi świadomość przynależności do Kościoła powszechnego oraz łączności z Następcą Świętego Piotra”⁵.

Okres główny V SDT został przez Biskupa Tarnowskiego podzielony na trzy zasadnicze etapy, w czasie których podjęto i podejmuje się konsultacje i dyskusje o rodzinie, parafii i ewangelizacji. Aby ukazać istotę synodowania, czyli rozpoczynanie wszelkiej dyskusji, konsultacji, słuchania siebie nawzajem od słuchania najpierw Ducha Świętego, rozpoczęto comiesięczne celebrowanie Niedzieli Synodalnych w każdą ostatnią niedzielę miesiąca, podczas której głoszona homilia rozwija miesięczny temat synodalny. Pojęto także comiesięczny cykl artykułów w „Tarnowskim Gościu Niedzielnym”, który wyjaśnia ten temat. Wprowadzeniem w głębię synodowania były także rekolekcje synodalne dla kapłanów z kard. Luisem Antonio Tagle w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie. Ukazaniem czym jest Synod, było także przeprowadzone w Tarnowie Forum Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich poświęcone tej tematyce.

W okresie głównym zaczęły swoją pracę poszczególne Komisje Synodalne wraz z szeroką grupą konsultorów powołaną przez poszczególnych przewodniczących Komisji. W każdej parafii został zawiązany przynajmniej jeden Parafialny Zespół Synodalny, w skład którego wchodzi szeroka reprezentacja całej parafii. Od samego początku założeniem działania PZS była idea reprezentatywności całej wspólnoty parafialnej. Dzięki temu PZS ma „przynosić” na comiesięczne spotkania opinie, sugestie i propozycje całej parafii, podejmować nad nimi dyskusję a po zakończeniu spotkania przekazywać informację o wypracowanych konkluzjach. Dodatkowo wnioski te są oficjalnie zbierane przez sekretarza PZS i przesyłane do relatora dekanalnego, który sporządza syntezę dekanalną. Relator dekanalny przesyła ją następnie do Sekretariatu Synodu, który sporządza syntezę diecezjalną i przesyła ją do Komisji Głównej VSDT. PZS odpowiadają co miesiąc na pytania konsultacyjne (mini ankiety), które wysyłają poszczególne Komisje Synodalne pracujące nad danymi zagadnieniami. Ten sposób działania daje następujące korzyści: angażuje całą diecezję w dzieło Synodu, daje „sprężenie zwrotne” pomiędzy pracą Komisji Synodalnych a realiami życia parafialnego diecezji, wyraża w pełni ideę synodowania. Ponadto dla członków PZS

⁴ Telegram do Ojca Świętego w związku z V Synodem Diecezji Tarnowskiej [w:] (red.) Ks. A. Dudek, *V Synod Diecezji Tarnowskiej. Inauguracja*, Tarnów 2018, s. 7.

⁵ Ks. A. Dudek, *Przygotowania do inauguracji V Synodu Diecezji Tarnowskiej*, Currenda, 2(2018)168, s. 204.

każde comiesięczne spotkanie jest formacją ku głębszemu zrozumienia Kościoła i kwestii z nim związanych, co bardzo mocno jest widoczne w świadectwach członków PZS z czasu synodowania.

W czasie procesu synodalnego odbyło się i wciąż się odbywa mnóstwo spotkań dla różnych grup, ruchów i stowarzyszeń. Oprócz cyklicznych Sesji Plenarnych, posiedzeń Komisji Głównej i Komisji Synodalnych V SDT, spotkań PZS, których przez te lata w ramach diecezji było wiele tysięcy, spotkania synodalne odbyły się m.in. dla następujących grup: Rada Kapłańska, Diecezjalna Rada Duszpasterska, kapłani na kongregacjach kapłańskich, doradcy życia rodzinnego, Akcja Katolicka, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, organiści, katecheci, osoby konsekrowane, seniorzy, Duszpasterstwo Osób Gluchoniemych, dekanalni duszpasterze nauczycieli, dziennikarze, klerycy, dekanalni wizytatorzy religii, dekanalni duszpasterze małżeństw i rodzin, dziekani, vicedziekani, uczestnicy Młodzieżowego Forum Młodzieży, uczestnicy XI Forum Formacyjnego, Stowarzyszenie ojców w obronie dzieci i integralności rodziny, nadzwyczajni szafarze Komunii św., dekanalni relatorzy synodalni, odpowiedzialni za parafialne poradnie rodzinne, Domowy Kościół.

V SDT w statystykach do 31 maja 2022r.

Spotkania synodalne (wszystkie PZS i wszystkie inne): **ok. 19000**

Osoby bezpośrednio zaangażowane w Synod (PZS i inne gremia): **ok. 11000**

Spotkania Komisji Przygotowawczej: **11**

Spotkania Komisji Głównej: **43**

Niedziele Synodalne: **51**

Spotkania poszczególnych PZS (liczba miesięcy): **40**

Liczba zestawów pytań konsultacyjnych dla PZS/miniankiet: **40**

Ilość wniosków indywidualnych: **472**

Liczba Komisji Synodalnych: **14** (w tym Komisja Główna)

Spotkania Komisji Synodalnych: Regulamin V SDT zobowiązuje do posiedzeń co **2** miesiące

Rodzina wspólnot. Grafika synodalna promująca ideę „Rodziny wspólnot” w pierwszym roku Synodu poświęconym rodzinie.

Bezpośrednie odniesienie do 10 kwestii watykańskich

1. TOWARZYSZE PODRÓŻY

Odpowiedzi na tę kwestię opierały się zasadniczo na nauczaniu Kościoła i nawiązywały do zapisów zawartych w Katechizmie Kościoła Katolickiego. Pojawiały się także odpowiedzi bardziej opisowe. Przykładowo, że „wspólnota Kościoła to wszyscy ludzie ochrzczeni. Nikt, zgodnie z katechizmem Kościoła Katolickiego nie jest odrzucony. Dlatego potrzeba wysłuchiwanie głosu ludzi niepraktykujących, odrzuconych, migrantów, itd.” oraz podkreślenie, że dzisiaj w Kościele trzeba mocniej otworzyć się na osoby poszukujące. Pojawiały się także odniesienia do samych pytań przesłanych do diecezji. W syntezie przygotowanej przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Bogarodzicy Dziewicy Niepokalanej Poczętej znajdujemy słowa, że „treści zaproponowane przez Synod Biskupów bardzo mocno koncentrują się na relacjach w wymiarze horyzontalnym, natomiast - naszym zdaniem - zbyt mało jest odniesienia do Chrystusa, który jest Głową Kościoła”. Warto zaznaczyć, że V SDT mocno akcentuje fakt, że w centrum wspólnoty Kościoła jest Chrystus, zgodnie z celem Synodu, który ma kształtować Kościół tarnowski „na wzór Chrystusa”. Jak czytamy w opisie logo V SDT umieszczonym na jego stronie internetowej „w środku Logo znajduje się chrystogram, jeden z najstarszych znaków określających osobę Jezusa Chrystusa. Jest on złożeniem dwóch greckich liter X (Chi) i P(Ro), które są skrótem słowa Χριστός (Christós) - Chrystus. Centralne umiejscowienie Chrystogramu oddaje prawdę, że Chrystus jest niezmiennym wzorem dla Kościoła”.

Logo V SDT. Ikonografia wspólnoty wiernych ukazuje różne stany i powołania w Kościele zgromadzone wokół Chrystusa.

2. SŁUCHANIE

Odpowiedzi o poziom wzajemnego słuchania nawiązywały często do trudności związanych z ogólnymi mechanizmami, które utrudniają dialog międzyosobowy. Podkreślano także owoce słuchania siebie nawzajem. Wiele odpowiedzi mocno akcentowało, że prawdziwe słuchanie siebie w Kościele zaczyna się od słuchania, co Duch Święty do nas mówi. Oto kilka przykładowych odpowiedzi: „Każdy z nas ma własną wizję ideału, najczęściej dopasowaną do własnych i aktualnych w danej chwili potrzeb. W parafii skuteczną rolę w podejmowaniu dialogu spełnia Parafialna Rada Duszpasterska poprzez ścisłą współpracę z proboszczem parafii”, „nie brakuje przestrzeni słuchania”, „nie wydaje się, aby ktoś mógł zostać niewysłuchanym”, „grupy działające w parafii nie chcą słuchać siebie nawzajem, działają według swoich zasad często izolując się od pozostałych parafian”, „współczesny człowiek nie umie słuchać, nie umie przyjąć konstruktywnej krytyki pod swoim adresem”, „bez zasłuchania w głos Ducha Świętego nie można spotkać się z Jezusem i dzielić Jego pragnień i uczuć. Bez spotkania z Jezusem, głoszenie misjonarza stanie się puste i sztuczne, nawet jeśli będzie ubrane w piękne słowa”, „niestety, często zauważa się brak albo też poważne niedociągnięcia w umiejętności wzajemnego słuchania, począwszy od najmniejszej komórki wspólnotowej Kościoła, jaką jest rodzina, poprzez parafie, diecezje i cały Kościół”.

Zaznaczając rolę słuchania głosu Boga. V SDT bezpośrednio podjął ten temat podczas spotkania z wszystkimi księżmi w ramach kongregacji kapłańskich 9-11.02.2017. Biskup Leszek Leszkiewicz jako przewodniczący Komisji Przygotowawczej wygłosił wtedy konferencję „Co Duch Święty mówi do Kościoła tarnowskiego?”.

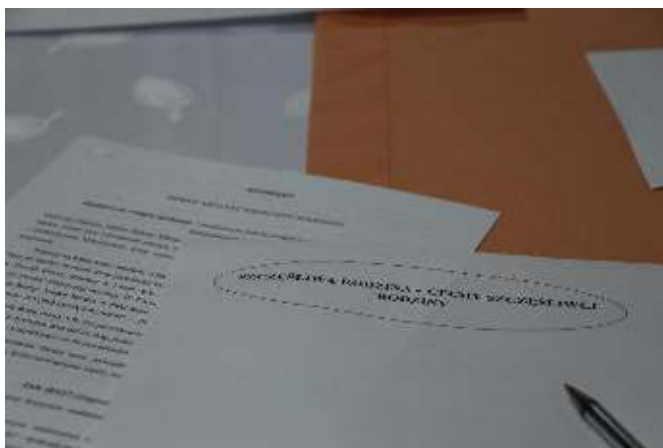

Inauguracja V SDT. Adoracja Najświętszego Sakramentu w dniu Inauguracji V SDT (foto. *Tarnowski Gość Niedzielny*)

3. ZABIERANIE GŁOSU

W kwestii możliwości zabierania głosu, w napływających odpowiedziach dostrzeżono znaczący postęp w stosunku do czasów wcześniejszych ogólnie w Kościele. Wynika to zapewne z wielu czynników, także tych społecznych i kulturowych. Z pewnością jest to także narastająca świadomość współodpowiedzialności za wspólnotę Kościoła. Oto przykładowe odpowiedzi: „Parafialnie wiedzą o tym, że mają możliwość zabierania głosu we wspólnocie Kościoła, ale wielu z nich uważa, że nie mają kompetencji lub umiejętności formułowania rzeczowych wniosków, często tłumaczą się brakiem wiedzy albo obawiają się krytyki”, „każdy ma możliwość wypowiedzenia się”, „w Kościele każdy może zabrać głos na różne tematy, przykładem tego jest nie tylko Synod, w którym odpowiadamy na różne pytania dotyczące wszelkich dziedzin życia Kościoła, jego funkcjonowania. Głos możemy zabierać w bezpośrednich relacjach i rozmowach z kapłanami, wypowiadać się i zadawać pytania dotyczące różnych spraw, ale także tematów, które dotyczą wiary i funkcjonowania Kościoła”, „na przykładzie V Synodu Diecezji Tarnowskiej można stwierdzić, że każdy może się wypowiedzieć i wymienić wskazówki dotyczące poruszanego tematu. Dzisiaj jest bardzo dużo możliwości do zabierania głosu, jak osobiste spotkanie, poczta elektroniczna, tradycyjny list. Dotyczy to parafii jak i osoby Księdza Biskupa”.

V SDT już w okresie przygotowawczym oprócz wielu możliwości wspólnotowego zabrania głosu dał możliwość indywidualnego złożenia swojej propozycji, uwagi, wniosku, także anonimowo. Działa adres Sekretariatu Synodu, który pełni funkcję skrzynki korespondencyjnej. Jest także możliwość rozmowy telefonicznej oraz spotkania z sekretarzem Synodu i złożenia osobiście swojego wniosku. Poszczególne osoby korzystały także z osobistego spotkania z Biskupem Tarnowskim i przedstawienia swoich przemyśleń synodalnych.

Konspekt do dyskusji na spotkanie PZS. Do każdego synodalnego tematu miesiąca Parafialne Zespoły Synodalne miały przesyłane od Komisji Synodalnych konspekty do dyskusji i pracy na spotkaniu (foto. *Archivum Sekretariatu V SDT*).

4. CELEBROWANIE

Zauważa się wśród wiernych coraz większe poczucie *sacrum*. Potwierdzają to liczne postulaty synodalne wskazujące na konieczność nieustanej troski o piękno liturgii. Podkreślano m. in. potrzebę należytego przygotowywania lektorów do godnego i starannego czytania słowa Bożego. Zdecydowana większość głosów podkreślała jednak godne celebrowanie liturgii w parafiach diecezji. Przykładowo zaznaczono, że „w naszej lokalnej wspólnotce liturgia jest bardzo starannie przygotowana. Szczególnie odczuwa się to w niedziele, w czasie świąt i uroczystości. Bardzo cenimy wysiłek jej przygotowania i jesteśmy bardzo poruszeni jej pięknem, które pomaga głębiej przeżywać misterium Kościoła” oraz „w naszej parafii bardzo dba się o liturgię, wiele grup włącza się w nią. Liturgia jest papierkiem lakmusowym życia wiary”.

W okresie przygotowawczym Synodu, kiedy zbierano sugestie dotyczące zagadnień jakimi powinien zająć się V SDT, w znaczącej mierze były to kwestie liturgiczne. Był to drugi obszar, co do ilości napływających postulatów synodalnych.

Inauguracja V SDT. Synod to wspólna droga. Uroczyste przejście z Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej do Tarnowskiej Katedry (foto. *Tarnowski Gość Niedzielny*).

5. WSPÓŁODPOWIEDZIALNI W NASZEJ WSPÓLNEJ MISJI

Zrozumienie czym jest współodpowiedzialność za Kościół, osadza się na zrozumieniu czym jest Kościół. Odwracając rozumowanie, można stwierdzić, że niezrozumienie czym jest Kościół, pociąga za sobą często niezrozumienie swojej współodpowiedzialności za niego. Synod jest w swojej istocie wydarzeniem eklezjalnym, „epifanią Kościoła”, okazją, aby głębiej zrozumieć Kościół. Wielką nadzieją napawa więc fakt, że Synod przyczynił się do głębszego zrozumienia i ukochania Kościoła. Proces ten jest odzwierciedlony w poniższych przykładowych odpowiedziach: „Pierwszym krokiem wyrażania swojej współodpowiedzialności, to zdolność do powiedzenia, że jest to «mój» Kościół, że to również ja go tworzę, dzieląc się swoimi zdolnościami, charyzmatami, dzieląc się tym czym sami zostaliśmy obdarzeni przez Boga” „płaszczyzną działania chrześcijanina jest najpierw rodzina. Miłość bliźniego wyraża się w dziełach miłosierdzia, w czynnej solidarności z potrzebującymi. Świeccy są zobowiązani dbać o dobro wspólne, dawać świadectwo. Chrześcijanin żyje w świecie i jest za niego odpowiedzialny. Współodpowiedzialność wyrażamy przez modlitwę, aktywne uczestnictwo w życiu kościelnym poprzez uważne i pozytywne spojrzenie na świat. Poprzez poważne zaangażowanie formacyjne i codzienne głoszenie orędzia Chrystusa, życie w jedności z Nim, współpracę z innym człowiekiem, osobistą świętość, pielęgnację relacji z innymi, dbanie o wspólne dobro”, „dużą rolę w temacie odpowiedzialności za Kościół osób świeckich pełni Rada Parafialna. Jej pomysły i współpraca jest wielkim wsparciem dla ks. Proboszcza. Jest ona widoczna zwłaszcza w pracach związanych z Synodem Diecezjalnym, gdzie ważne jest nie tylko rzetelne opracowanie zagadnień, ale też dotrzymanie terminów spotkań”.

W syntezie przygotowanej przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej Prowincji Tarnowskiej (Służebniczki Starowiejskie) znajdujemy ponadto stwierdzenie,

które profetycznie odczytuje znaki czasu oraz wprost nawiązuje do tematyki drugiego etapu Synodu – tematu rodziny. Znajdujemy w niej następującą konkluzję: „Z doświadczenia można powiedzieć, że obszarem szczególnej troski staje się rodzina. Coraz częściej zdarza się (zwłaszcza w miastach), że dzieci mają możliwość usłyszeć o Panu Bogu, zarówno w szkołach jak i w naszych przedszkolach, tylko od nas”.

Uroczyste przejście do Katedry w dniu Inauguracji V SDT (foto. *Tarnowski Gość Niedzielny*)

6. DIALOG W KOŚCIELE I SPOŁECZEŃSTWIE

Potrzebę dialogu zauważamy w każdym obszarze naszego życia. Gdy go brakuje, to zarówno osobiste relacje jak i małżeńsko-rodzinne nie mogą rozwinąć się w pełni. Dialog we wspólnocie Kościoła cechuje się podobnymi zależnościami. Odpowiedzi na to zagadnienie, podobnie jak w odniesieniu do słuchania, podkreślały ogólnoludzkie mechanizmy ułatwiające lub utrudniające dialog. Zauważono blaski i cienie dialogu w Kościele dochodząc do wniosku – „aby prowadzić owocny dialog w Kościele trzeba najpierw poprawić codzienną zdolność podejmowania dialogu z drugim człowiekiem”.

Zdecydowanie, w opinii odpowiadających na to pytanie, Synod dał możliwość spokojnego, merytorycznego dialogu, o czym świadczy m. in. następująca wypowiedź: „V Synod Diecezji Tarnowskiej – poprzez zbieranie «oddolnych» informacji i ich analizowanie oraz wyjście naprzeciw wiernym, aby prowadzić dialog w sprawach trudnych – jest przykładem słusznego działania w kierunku rozpoznawania znaków czasu i podejmowania decyzji z nastawieniem na patrzenie w przyszłość z szerokiej perspektywy”.

Spotkanie Parafialnego Zespołu Synodalnego (foto. *Archivum Sekretariatu V SDT*)

7. EKUMENIZM

Zagadnienie ekumenizmu sprawiło odpowiadającym niemałe trudności. Wielu podkreślało, że nie mają doświadczenia w tym obszarze lub, że są nieprzygotowani do jego prowadzenia. Podkreślono także, że pomimo

braku doświadczenia dialogu ekumenicznego wynikającego z faktu przebywania głównie z katolikami, sytuację tę zmieniła wojna na Ukrainie. Pomoc rodzinom ukraińskim naturalnie dała możliwość spotkania innych wyznań chrześcijańskich i rozmowy na temat wiary, tego co nas łączy i dzieli. Oto przykładowe odpowiedzi: „jeśli jest możliwość, to potrafimy”, „nie mam okazji i doświadczenia”, „mamy wiele przykładów dialogu ekumenicznego, szczególnie gdy obecnie przebywa wśród nas wielu Ukraińców obrządku prawosławnego”, „dialog ekumeniczny powinni prowadzić osoby do tego bardzo dobrze przygotowane doktrynalnie i teologicznie. Pozostali, powinni ich wspierać swoimi modłtawami i szczerym zainteresowaniem. Dialog ekumeniczny jest absolutnie konieczny!”.

Wspólny wyjazd dla uchodźców z Ukrainy. Odkrywanie kultury i dziedzictwa Polski zorganizował Parafialny Odział Stowarzyszenia Rodzin Katolickich z Grybowa (foto. *Archivum SRK DT*).

8. WŁADZA I UCZESTNICTWO

Zagadnienie władzy i uczestnictwa w Kościele jest ściśle powiązane z kwestią rozumienia Kościoła oraz współodpowiedzialności za niego. Odpowiedzi ankietowe ukazywały jednoznacznie pewną zależność: jeżeli w tej samej ankiecie padła odpowiedź wyrażająca właściwe zrozumienie Kościoła, to odpowiedź dotycząca władzy i uczestnictwa była również głęboka i poprawna. Oto przykładowe stwierdzenia dotyczące tej kwestii: „możemy włączyć się w odpowiedzialność za Kościół poprzez udział w pracach V Synodu Diecezji Tarnowskiej. Już teraz widać, że w wyniku konsultacji podejmowanych na spotkaniach synodalnych pojawiło się wiele tematów i myśli, które należy podjąć i omówić na poziomie parafii. Wiele tematów poruszanych na tych spotkaniach było dla parafii bardzo ważnych, a niejednokrotnie zapomnianych lub ciągle odkładanych „na później”. Synodowanie pozwoliło przypomnieć ich ważność, a także zmobilizowało do działania”, „naszą współodpowiedzialność za Kościół wyrażamy naszą wiarą, ofiarą, modlitwą, a także pełnionymi posługami” „nasza współodpowiedzialność za Kościół wyraża się w chrześcijańskim wychowaniu młodego pokolenia”, „godne postawy kapłanów i wiernych wzmacniają poczucie wspólnoty, a tym samym współodpowiedzialności za parafię. Odczuliśmy to wszyscy szczególnie w czasie pandemii, gdy nie zostaliśmy pozbawieni dostępu do sakramentów, drzwi kościoła były zawsze otwarte, z czego wiele osób korzystało”.

II Sesja Plenarna V SDT
(foto. *Tarnowski Gość Niedzielny*)

9. ROZEZNAWANIE I PODEJMOWANIE DECYZJI

Potrzeba rozeznawania „znaków czasu” została wyrażona już na samym początku prac synodalnych, kiedy rozpoczęto konsultacje diecezjalne mające na celu określenie kierunków Synodu. Nieustannie ta prawda jest przypominana podczas modlitwy synodalnej, która jest żywo obecna na różnych spotkaniach w diecezji, w codziennej modlitwie wielu zgromadzeń zakonnych, podczas comiesięcznych Niedziel Synodalnych, w spotkaniach formacyjnych różnych wspólnot, w audycjach radia diecezjalnego oraz w indywidualnych modlitwach wiernych. Modlitwa ta przypomina nam nieustannie, że Synod to Boże dzieło, do którego nas Bóg zaprosił i w tym dziele nas prowadzi. Mocno podkreślały tę prawdę odpowiedzi ankietowe dotyczące rozeznawania i podejmowania decyzji. Oto niektóre z nich: „Jako wspólnota ciągle uczymy się rozpoznawać znaki czasu. Pomocna w tym jest modlitwa”, „potrzeba dużo rozważli i mądrości w podejmowaniu decyzji rozpoznając znaki czasu”. Nie brakowało także odpowiedzi, które przedstawiały konkretne działania, które wynikły z takiego odczytania znaków czasu, jak np.: „rodzinne pielgrzymowanie szlakiem św. Jakuba, rozwija się coraz bardziej skupiając ludzi wokół historycznego dziedzictwa naszej świątyni i tradycji podążania do sanktuariów”.

Głosowanie na II Sesji Plenarnej
(foto. *Tarnowski Gość Niedzielny*)

10. FORMOWANIE SIĘ W SYNODALNOŚCI

Odpowiedzi na zagadnienie formowania się do synodalności stały się w pewnym sensie „apologią Synodu” ukazując jego wartość, konieczność i zasadność. Czas synodu, jeżeli go przeżywamy właściwie, jest „szkołą eklezjalności” czasem formowania się w głębszym rozumieniu Kościoła, dosłownie formowaniem się w synodalności. Wybrane odpowiedzi pokazują jak czas Synodu formował i wciąż formuje całą diecezję, a w szczególności Parafialne Zespoły Synodalne. Wiele z nich odkrywa, że koniec Synodu nie będzie końcem zaangażowania w Kościele, lecz tak naprawdę może początkiem głębszego i świadomego uczestnictwa w życiu Kościoła. Narzędziem rozwijania tej świadomości i odpowiedniego jej ukierunkowania może stać się rozpoczęte w tym roku Studium Parafialnej Aktywności. Dlatego cenne jest, że tak wiele odpowiedzi wskazywało na zaangażowanie w Parafialne Rady Duszpasterskie. Odnowione ich oblicze, synodalnie na „wzór Chrystusa”, może dać możliwość recepcji wniosków i rozporządzeń synodalnych. Wybrane odpowiedzi dotyczące formowania się w synodalności brzmią następująco: „Udział świeckich w obradach Synodu jest wyraźnym znakiem, że świeccy mają prawo, a wręcz obowiązek dbać o wspólnotę Kościoła we wszystkich jej aspektach, na równi z osobami duchownymi. Duchowni (biskup i kapłani) słuchający głosu wiernych – w sprawach ważnych, a nawet mniej ważnych – przyczyniają się do powiększania więzi w parafiach i diecezji oraz budzenia współodpowiedzialności”, „V Synod Diecezji Tarnowskiej powołał do istnienia Parafialne Zespoły Synodalne, które uformowały duże poczucie współodpowiedzialności za Kościół lokalny. Jest to najlepsza dobrze zorganizowana forma odpowiedzialności za Kościół. Ponadto pomysłów na ożywienie wspólnoty Kościoła jest zawsze więcej niż zrealizowanych projektów. Należałoby wprowadzić zasadę, kto rzuca pomysł ten go realizuje albo organizuje grupę do jego realizacji”, „czynnie uczestnicząc w życiu lokalnego Kościoła (spotkania synodalne). Rada parafialna jest organem doradczym w zarządzaniu parafią”, „ważne jest, aby unikać współzawodnictwa między poszczególnymi grupami, nie można faworyzować jednego stowarzyszenia kosztem innego, należy raczej dążyć do współpracy osób zaangażowanych w różnych ruchach”.

**Spotkanie formacyjne
słuchaczy Studium
Parafialnej Aktywności**
(foto. A. Małochleb)

Tarnów, 22 czerwca 2022r.